

Vážení přátelé,

Jaro pomalu ťuká na dveře a my včelaři, tiše obcházíme úly, posloucháme a bojíme se, co bude na jaře, jak naše holky zvládnou tu letošní zimu. Především loňskou nákazovou situací. V naší organizaci se potýkáme s několika okruhy problémů. Dovolte mi abych Vás s nimi seznámil.

- 1) Nemoci včelstev
- 2) Včelí pastva
- 3) Krádeže včelstev
- 4) Ceny medu

Každý z těchto okruhů vyjde na jeden samostatný článek, proto se zmíním o prvním z nich. Ostatní budou následovat v dalších číslech vašeho zpravodaje.

1) Nemoci včelstev – mor a varroa

onemocnění včelího plodu. Způsobuje je tyčinkovitá bakterie (*Paenibacillus* larvae), která žije ve střevě larev. Napadené larvy zahubí, včelstvo slábne. V prvních fázích včely ještě stihnou všechny napadené larvy vynést z úlu, onemocnění není rozpoznatelné. Později jsou vidět díry ve víčkách buněk, pod kterými je zcela rozložená kukla. V té jsou miliony velmi odolných spor, které přežijí mimo úl i desetiletí.

Léčení není účinné – pouze tlumí příznaky. V ČR se postižená včelstva utrácí, vybavení se pálí. Nemoc je možné pouze potlačovat, v zahraničí se tak často děje pomocí antibiotik, jejichž rezidua se potom objeví v medu.

Tyto včelí nemoci nás straší již dlouho a nejen veterinární zpráva, ale i naši volení zástupci a akreditovaná pracoviště si na nich přihřívají polívčičku.

To, že je mor závažné onemocnění nikdo nepopírá. Vysíření a spálení silně napadeného včelstva je správné. Jak máme ale rozumět tomu, že jsou včelaři, kteří prosazují spálení celého včelstva nebo celého vozu i když je po celodenním prohlížení včelstev odborným prohlížitelem nalezena v jednom včelstvu pouze jedna nebo několik pozitivních larev? Neustálé stupňování represivních opatření proti moru včelího plodu se nám jeví spíše jako boj proti včelám a včelařům samotným. Povinnost likvidace rojů neznámého původu z hlediska nově narozeného dítěte, těchto úžasných tvorů, kteří nás živí a kteří nám vytvářejí obraz krajiny tak, jak ji denně obdivujeme, je barbarství. V přírodě jsou známy případy, kdy včelstva žijící ve volné přírodě v nějakém stromě přežila bez zásahu člověka několik let a vyrovnala se s každou nákazou. Je to i vědecky doloženo. My jsme ale povinni utratit i roj, který po příchodu domů z práce visí na naší zahradě deset metrů před úly. Je to roj neznámý. Zabijíme i potenciální možné nositele nemoci a to bez důkazů. Proč ne, vždyť jsou to jenom včely! V loňském roce i přesto, že jsme včas vložili do úlů Gabonové pásky napuštěné insekticidem, po prvním ošetření fumigací jsme našli na 500 roztočů ze včelstva. Ptáme se, co to znamená? Roztoč hrozí se stejnou intenzitou jako před 20 lety. V blízké budoucnosti mohou přijít další nemoci a nebezpeční parazité. Při jejich likvidaci bychom měli postupovat v zájmu včel a včelařů. Ne proti nim. Člověk se nestal vládcem nad přírodou, ale příroda vítězí nad člověkem. A to v případech tak malého a nicotného tvorečka, jakým je parazit *Varroa* destruktor.

zimní měl

nátěr

kyselina mravenčí

gabonové pásky

napuštěné knoty

Přesto oceňujeme snahu jednotlivých obecních úřadů za poskytnutí dotace v jakékoliv výši, které jsou určeny na ochranu včelstev proti těmto nemocem. V roce 2011 jsme z těchto prostředků nakoupili fumigační přístroje, kterých máme 10, aby byl v každé obci jeden přístroj pro snadnější celoplošné ošetření našich včel. I když víme, že tyto prostředky by měl zajišťovat stát prostřednictvím veterinární zprávy. Přesto za všechny finanční prostředky děkujeme a doufáme, že obecní úřady nám zachovají v dnešní ekonomické době svoji přízeň i v dalších letech.

Zpracoval Jaromír Pokorný